

Ruơng bà c thang ở Banaue, Philippines và a mĩ cĩ y.

Trên nhữg núi cao khoảg 1.000m, nhữg khu ruơng bà c thang ở Banaue xanh rì màu mĩ non mĩ cĩ y. Tĩ điũm cho phếp ngườm nhìn, hình ảnh nhữg ngườĩ cĩ y lúa chũ cò là nhữg chú kiũn nhũ màu đen. Nũ làm mĩ t phếp so sánh, ruơng bà c thang Banaue hũn hũn ruơng bà c thang Bà c Hà bũ i sũ đũ sũ và hoành trág.

Tôi bũ t chuyũn xe chũ t lũũng cao cũnh trũũng đũ i hũ c Santo Tomas khũ i hành lúc 22 giũ đũ đi thành phũ Ifugao, nũ i có ruơng bà c thang Banaue đũũ c công nhũ n là di sũn văn hoá thũ giũ i. Nhìn các bũn Tây trên xe trang bũ chuyũn đi mà tôi phũ i chũnh lòng: đèn soi đũ đũ c sách ban đẽm, dũng mũn ngũ che luũn cũ phũn chân đũ không bũ lũnh, nũũ c uũng hoũ c bánh kũ o đũ ăũ giũ m...

Ruơng bà c thang Banaue: kũ quan thũ 8

Đến thăm thị trấn Ifugao thuộc đảo Luzon lúc 6 giờ sáng. Tôi và các bạn Tây thuê chung xe Jeepny đi vào trung tâm thị trấn nằm cách bến xe khoảng 4km và mỗi người mất 1 USD.

Rừng bậc thang Banaue xuất hiện tại Philippines cách đây 2.000 năm. Nằm trên địa hình đồi núi nên người dân Batad cần phải cày trồng trên đất ruộng để trồng lúa sinh sống. Họ đào đê và cày trồng trên sườn núi bằng các công cụ thô sơ bằng tay để tạo ruộng bậc thang Banaue như ngày nay. Rừng bậc thang Banaue được xếp hạng quố gia và rộng khoảng 10,360km².

Người dân lên đồi ruộng trên cao xuống ruộng thấp hơn để cấy trồng con suối trong ruộng nằm ở phía trên các ruộng cao. Tôi đến đây khi người ta cấy lúa xong nên phải trên các ruộng bậc thang chỉ là màu xanh bắt mắt. Tôi thậm chí không biết Banaue đẹp như thế nào đây khi ruộng cây lúa trên ruộng kia chuyển sang màu vàng óng vào thời điểm chuẩn bị thu hoạch. Đến với người Philippines, Banaue được xem như là kỳ quan thế giới.

Rừng bậc thang Banaue được UNESCO công nhận là di sản thế giới vào năm 1995. Nếu làm phép so sánh, ruộng bậc thang ở Bắc Hà đẹp hơn rất nhiều và trải dài trên một vùng diện tích lớn, nhưng thua xa Banaue về hoành tráng.

Xuống ruộng bậc thang Batad bằng gựa

Rừng bậc thang Batad cũng nằm trong cụm Banaue do UNESCO công nhận di sản thế giới và cách Banaue chỉ khoảng 15km. Để xuống đi vào thật khó vì nhiều người già xuất hiện, đường lầy lội và bụi mù mịt. Cảm giác rất vui khi chủ nhân trên các xe chiếc Jeepny nhường đường cho nhau ở các khúc quanh, họ cúi chào nhau và cùng nhau xuống yên ngựa khó. Người trên đường xuống này tôi đang thả mình vào cảm giác ngày xưa: chuyển công tác của tôi đi từ Biên Phòng qua Sa Pa bằng những cung đường rừng già này. Mất 1 giờ 15 phút tôi mới đến được đồi đi vào ruộng bậc thang Batad.

Chủ chiếc "honda ôm" trao cho tôi chiếc gựa. Thì ra ruộng bậc thang Batad nằm trong một thung lũng, muốn đi đến đó phải xuống dọc ven theo một dãy núi và gựa giúp tôi đi dễ hơn. Trên đường đi, tôi lại có các em học sinh đang trên đường quay về nhà làm bữa trưa. Trong thời gian ngắn ven đường, tôi hỏi các em có thích trồng ngô Arroyo không. Các em trả

“không” với một người đi u r t d t khoát. Tôi hỏi thì sao, các em trả lời: “V ch ng bà y tham những quá!”

N m gi a màu xanh bát ngát của ru ng b c thang là nh ng b n làng của ng i Batad. Một vài khối b p nhà ai đã lên khi n c nh v t n i đây thêm t ch m ch u liêu. So với ru ng b c thang Banaue thì Batad không thể so sánh được về đ hoành tráng và đ p ngang ng a với các ru ng b c thang B c Hà.

Đi u ru Hudhud bây giờ cũng được trình diễn bởi các cô ông.

Đi u hát ru Hudhud

Ifugao, đi u hát ru Hudhud là di sản phi vật thể đầu tiên của Đông Nam Á được UNESCO

công nhận vào năm 1995. Đi u hát có t th k 17 và ch xu t hi n các t nh mi n b c Philippines. Hàng năm, vào ngày 1.5 t i Kiangang, chính quy n t ch c thi hát đ ch n ra ng i hát hay nh t năm đó. Đi u hát Hudhud này đ c nhà nhân lo i h c Francis Lambrecht mang đi trình di n qu c t sau khi nghiên c u v nó. Hudhud nh là m t b n h p ca đ c trình di n b i nh ng ph n tr Batad trong các d p: mùa thu ho ch, đám ma hay đám c i. Đi u Hudhud có th đ c trình bày kéo dài hai đ n ba ngày trong các l đ c bi t nói trên.

Tôi đ n Ifugao không đúng mùa l h i Hudhud và c nghĩ mình ch ng bao gi có th nghe đ c đi u hát này. Trên đ ng quay l i th tr n, tôi th y đôi v ch ng Tây đang l ng nghe nh ng ng i l n tu i ng i đ u l i vào th c hi n m t bài đ ng ca v i nh ng ti ng kêu Hudhud phát ra t mi ng h và tôi bi t đây chính là đi u Hudhud. Tôi th t s không hi u h mu n nói v đi u gì trong đi u hát đó, nh ng tôi c m nh n đ c bài đ ng ca đó r t đ ng đ u, lúc tr m lúc b ng.

H i ra m i bi t, th i x a các c là m t trong nh ng ng i hát Hudhud n i ti ng. Tu i tác đã cao, nên các c quy t đ nh ra đây m i ngày đ đ c hát cho du khách nghe và đ ng nh đi tìm l i mình trong quá kh . Hi n nay Ifugao có nhi u b n sao c a đi u Hudhud nên ít nhi u làm m t đi giá tr v n có c a đi u hát này.

BÀI VÀ NH: NGUY N CHÍ LINH - ngu n: SGTT